

2007-06-07

Länsstyrelsen i Stockholms län
Sociala enheten
Box 22067
104 22 Stockholm

Ansökan om bidrag till
fortsatt implementering av systematisk dokumentation, ASI

Huvudman

Staben, Socialtjänstförvaltningen, Swedenborgsgatan 20 B, 106 64 Stockholm

Kontaktperson

Christina Höglblom, 08-508 25 606, christina.hogblom@sot.stockholm.se

Total projekttid

2 år, varav länsstyrelsen tidigare beviljat medel för 1 år

Bakgrund och syfte

I mars 2004 gav Kommunstyrelsen i Stockholm stadsledningskontoret i uppdrag att i samråd med socialtjänstnämnden utveckla arbetsmetoden ASI (Addiction Severity Index) som stöd vid utredning, uppföljning och utvärdering inom missbrukarvården.

Utbildningsprojekt inom Stockholms stads kompetensfond

Med stöd av kompetensfonden startade 2005-04-01 projektet "Utbildning i utredningsmetodik, dokumentation och uppföljning samt ASI" inom missbrukarvården för vuxna i Stockholms stad. Syftet var att genom kompetensutveckling och bättre rutiner förbättra stödet till den enskilde missbrukaren och öka dennes delaktighet i behandlingsplaneringen. Projektet var stadsövergripande och pågick t.o.m. 2006-11-30. Under projekttiden införskaffade Stockholms stad dataprogrammet ASI-net som anpassades och kopplades till stadens journalföringssystem "Paraplyet".

ASI-grundutbildning och repetitionsutbildning erbjöds till samtliga handläggare och arbetsledare inom Stockholms missbrukarvård och 120 personer deltog. Representanter från varje stadsdel genomgick även utbildning i datorversionen av ASI med inmatning av intervju svar och i den statistikmodul som ingår i datorversionen. Avsikten var att underlätta sammanställningen av enskilda intervjuer för att sedan i dialog med den enskilde missbrukaren bättre kunna planera lämpliga insatser. Dessa representanter blev i sin tur interna utbildare i datorversionen för sina arbetskamrater. Enhetschefer inom missbrukarvården erbjöds introduktionsutbildning i ASI-metoden, med inriktning på hur de kan skapa bestående strukturer på egna arbetsplatsen..

Inom ramen för utbildningsprojektet genomfördes även utbildning i lagstiftning, utredningsmetodik, dokumentation och uppföljning av insatser inom missbrukarvården. 160 personer deltog i denna utbildningssatsning.

Nuvarande ASI-projekt

2006 sökte och beviljades Stockholms stad 700.000 kr hos länsstyrelsen inom satsningen ”Vårdöverenskommelser inom missbrukarvården” för att fortsätta utveckla arbetet med implementering av ASI i stadens missbrukarvård.

En projektledare har anställts fr.o.m. 07-04-01 med uppgift att fungera som samordnare och metodstödjare i ASI-arbetet. Under våren har projektledaren besökt och intervjuat sektionschefer vid samliga 18 stadsdelsförvaltningar och två sektioner inom socialtjänstförvaltningens Enhet för hemlösa i syfte att få en överblick över hur långt verksamheterna kommit i användningen av ASI som underlag för utredning, vårdplanering och uppföljning.

Staden har under året fått egna ASI-utbildare och en utbildningsomgång för 16 personer genomfördes under maj månad. Det kommer fortlöpande att finnas behov av ASI-utbildning för nyanställda och repetitions- och uppföljningsdagar för ASI-användare.

Samarbetet med IMS vid Socialstyrelsen, som påbörjades redan under kompetensfondsprojektet, har fortsatt. Syftet är att utveckla en gemensam grund för ASI och systematiskt förändringsarbete i staden. IMS har besökt ett samverkansmöte för stadens missbrukschefer och berättat om IMS satsning för att utveckla ASI-arbetet nationellt och regionalt.

Projektledaren har deltagit i regionala möten på länsstyrelsen och kommer fortsättningsvis att delta i det regionala arbetet samt ingå i IMS nätverk för metodstödjare.

Fortsatta behov

Införlivande av ASI i ordinarie arbete

Flera stadsdelsförvaltningar har kommit långt i användandet av ASI som utrednings- och uppföljningsmetod medan andra endast har påbörjat detta arbete. Framförallt behöver arbetet utvecklas vad gäller beskrivning av klientgrupper och hur man utifrån denna kunskap planerar och prioriterar insatser. Vidare saknas ofta uppföljningar på individ och gruppnivå.

Det har visat sig ta lång tid att utveckla och implementera nya arbetsformer inom stadens missbrukarvård. Inte minst gör omorganisationer, chefsbyten och övrig personalomsättning att utvecklingsarbetet tappar fart.

Att arbeta med strukturerade intervjuformulär enligt en viss metod och utveckla färdighet i att rätt tolka svar och skattningar av problem och behov behöver övas och åter övas. I början krävs att man avsätter extra tid för detta och även ges möjlighet till reflektion och samråd med vana ASI-intervjuare. Arbetsledarna har här en helt avgörande roll för att skapa utrymme i vardagen för detta. Projektledaren har en viktig funktion när det gäller att praktiskt stödja såväl chefer som enskilda handläggare i det konkreta ASI-arbetet.

Chefer och arbetsledare har behov av ytterligare stöd i implementeringen av ASI. Det handlar om kartläggning av problem och hjälpbehov och för att kunna möta brukarna där de befinner sig samt att planera insatser kostnadseffektivt. Det behövs även stöd för kunskapsöverföring mellan stadsdelsförvaltningarna utifrån ett gemensamt synsätt.

Kunskapen om ASI behöver också spridas till politiker i stadsdelsnämnderna, frivilligorganisationer, brukare m.fl.

Samverkan med andra vårdgivare

Samverkan med andra vårdgivare såsom beroendevården, statens institutionsstyrelse och kriminalvården utvecklas ständigt och en början till ett gemensamt språkbruk och begreppsanvändning tar form. T.ex. har staden tillsammans med kriminalvården tagit fram gemensamma överenskommelser om rutiner för handläggning av ärenden om kontraktsvård och vårdvistelse (tidigare s.k. § 34-placeringar). I dessa handläggningsrutiner ingår ASI-intervjun som ett underlag för vårdplanering. Samarbetet mellan stadsdelarnas missbrukarvård och HVB Vuxna kommer att intensifieras genom deras pilotprojekt ”Klienten i centrum” där MAPS (Monitoring Area Phase System) ingår. MAPS, i vilket klientens förändringsfas fastställs, är ett naturligt nästa led efter det att ASI-intervjun har genomförts.

Kvalitetsutveckling av ASI-netprogrammet tillsammans med stadens Paraplysystem

Socialstyrelsen har tagit fram en ny version av ASI-intervjun som finns tillgänglig sedan mitten av maj månad. En ny version av det elektroniska ASI-netprogrammet finns också att tillgå. I Stockholms stad finns sedan 2005 den äldre versionen av ASI-net kopplat till stadens journalföringssystem ”Paraplyet”. Den nya dataversionen kommer att finnas tillgänglig i paraplysystemet först i januari 2008.

Enhetschefer och/eller ASI-samordnare vid missbruksenheterna behöver utveckla arbetet med att ta ut statistik på gruppnivå för att få en övergripande bild av missbrukarnas problem och behov av stöd. Från förvaltningarna har framförts önskemål om mer utbildning i statistik och i hur man ta fram och tolkar statistikuppgifter. Först efter att den nya versionen införts är det angeläget att vidareutbilda chefer och ASI-netansvariga handläggare i statistikmodulen. Därefter kommer det att finnas behov av fortsatt kvalitetsutveckling. I det dagliga användandet av nuvarande program görs kontinuerligt erfarenheter och upptäckter av brister i rutiner, vilket sannolikt kommer att gälla även när det nya programmet kommer i drift. Ett samarbete finns sedan tidigare mellan systemansvariga för paraplysystemet och utvecklaren av dataprogrammet, Råbe & Kobberstad.

Projekt mål

- Fortsätta stödja enhetschefer i införandet av ASI lokalt och i att skapa bestående strukturer för ASI och utrednings- och uppföljningsarbetet i sin helhet.
- Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna fortsätta utveckla en gemensam grund för ASI i staden och stödja kunskapsöverföring mellan dessa.
- Genomföra grund- och vidareutbildning i ASI, seminarier m.m. utifrån stadens behov.
- Genomföra utbildning i statistik och stödja användningen av ASI för gruppssammanställningar och som uppföljnings- och statistikinstrument.
- I samarbete med IMS vid socialstyrelsen och andra myndigheter och vårdgivare fortsätta utveckla metoderna för systematisk vårdplanering och uppföljning.
- Stödja användningen av den nya versionen av det elektroniska ASI-netprogrammet som kopplas till stadens dokumentationssystem.

Projektets organisation

Nuvarande projektledare kommer att fungera som samordnare för den fortsatta implementeringen av ASI och som metodstödare till arbetsledare och handläggare vid stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa. Missbrukschefer vid stadsdelsförvaltningarna och berörda sektioner inom Enheten för hemlösa utgör projektets styrgrupp. ASI-frågorna kommer att behandlas vid missbrukschefernas samrådsmöten två gånger per termin. En referensgrupp har bildats bestående av erfarna ASI-användare. Stadens ASI-nätverk, där handläggare från samtliga förvaltningar ingår, träffas regelbundet för diskussioner och erfarenhetsutbyte.

Målgrupp

Enhetschefer, arbetsledare och handläggare inom missbrukarvården i Stockholm.

Genomförande och metod

Projektledaren planerar och samordnar aktiviteterna i projektet genom nätverksarbete, coaching, handledning och seminarie- och uppföljningsdagar.

Samverkanspartners

Stadsdelsförvaltningarnas missbruksenheter, beroendevården, Socialstyrelsen, IMS, Statens Institutionsstyrelse, kriminalvården, HVB Vuxna, frivilligorganisationer, Råbe & Kobberstad (ASI-net-programmet).

Förväntad effekt

Att stödet till den enskilde missbrukaren förbättras genom ökad ASI-användning, att denna bedömningsmetod blir ett naturligt inslag i vårdplanering och uppföljning av insatser samt att uppgifter från ASI-intervjuerna kan användas som underlag för verksamhetsplanering, statistikinsamling m.m.

Utvärderingsmetod

Projektledaren redovisar måluppfyllelse regelbundet inför styrgrupp och inhämtar kunskaper och erfarenheter från referensgrupp. Enkäter och/eller Fokusgrupper är metoder att höra efter hur enhetschefer, arbetsledare och handläggare upplevt införandet av ASI och dess betydelse för behandlingsplaneringen vid sina arbetsplatser. Utvecklingen av dataprogram inklusive statistikprogram utvärderas tillsammans med missbrukarenheterna och IMS samt Råbe & Kobberstad.

Kostnad ansökningsåret, totalkostnad och bidrag som söks

Ansökan till länsstyrelsen

Projektledare	550 000
Lokaler	80 000
Administration, material	20 000
Aktiviteter, resor, utvärdering	150 000
Totalt	800 000

Stadens egna kostnader

Staden har total avsatt 3 100 000 kr till projektet sedan starten 05-04-01. I kostnaden ingår bl.a. projektledning och utbildningssatsningar under tiden för kompetensfondsprojektet, kostnad för datasystemet ASI-net inklusive anpassning till stadens IT-system "Paraplyet" samt införande av nya versionen av ASI-net.